

An ÍSCOC

Tomář ó māille tā čup i n-eazap.

SRAIT nuo. leav. 3. unif. 1.

FEBRUARY, 1926.

DA 115100 4 1106

τά ciste von stoc ὡά c̄bunniū

An Sãogáil

BRIOŠMAR beo.

Ir minic atáibháró go bhfuil reparaíom Clanna
Sædeal ar an nGaeóilis agus do-
ciallairgeasó leip an pád' rím gurb ar an
nGaeóilis a atá reparaíom Éireann. Má bí
fírinne agamh tá pád' rím dúinn blianta ó
fiontá an fírinne inar an scainnt céadana
fór. An bunád' ar bheinn Dia an Gaeóilis
opta, mura sciomhíse riad gheimhre ar a
n-implátha féin, na caidí riad do léig agus
leigfeap a scumhíse ar ceal. Leigfeap a
meon agus a meanma agus a ngairge ar
cumhíne an éintí féin do réipis a céile, agus
cé airge a mbeadh mear ar an mbunád mura
mb'fhiú leo féin a dtéanga d'úctáir a éocú
agus a cleacádó ran scaoil go mbeadh ri
do bnioghmaí deo? Ni beadh mear as luéit
léiginn aon tíre opta. Niорb fiú le luéit
rásniodha rítaire a gcomhíse a bhuain.

teamáv shabac no cined

SUARAC.

Níom bionnadh amach uirlishtára bacaítear
bunadó dárí cruthúiseadh, ag minneadh gád
teangea feileannáin do'n cineadh ar leo i
Rinneadh gád teangea de teangeacha ar chinniú
daonna cumarsac carta focal-fairringeaí
binn-éigíseach ran scaoil go mbeadh cothrom
turigeana ag gád nairíún, (mar ní thearnaí
Dia failiúche ná buití i n-aon obair le n-aon
éigin ré láim'. An tmeam ateaí gur teangea
ruaísc an Saeólis ir tmeam san fírinne
iad mar tá teangea éo mait le teangea eile
agus ir milleán ar Dia a malairt a páistí.
Dá n-abhrisctí gur cineadh ruapaísc an cineadh
a leigfeadh a tmeanga túitícear do léig
agus a éigíseadh ar ceal fí, bheadh cuma na
fírinne ar an scainnt, mar ní leigfeadh
cineadh uafál a gcanamaint túitícear do léig
agus ré ruapaíscar na nSaeóideal éo mait le
taoibhuru na nHall í ciontriocair le lárge
na Saeólise ran uairi atá aonair ann.

An Réalt eolais.

Mear as muintir náriúin ari an mbunaitó
ó n-ári fíolamhig riad, bhóth oiféa ar a
nteachna an bunaitó de mairt, cuijmhe óilír
aca ari gac ari fág an bunaitó de litriúdeacá,
nó de céol, de tán-oibar nó t'elairídeacá
mar pealtanna eolair ma nuaír, rin iad
na neite i teannáta na Chisortairídeacá
ir bun agur ir ádhar riotaltaéta
as gac náriúin agur ir usdair
as luet a molta. 'Si ár teanga vúicair
a tugas leargasr túinn ari na neite rin.
Teanga comhigeac a cuipteap i leadair na
teangan vúicair caighann rí ionr cineadh
agur an vúicair so díreach mar éagar néal
duib doipéa ionr an máirnealaé, agur é an

reacmán i láin na fainigse, agus a nealt eolair. Imtigéann an long san láin ríomhaíta ar na duibh-éanraigeacha, agus an náiriún a chreidtear na nealtanna eolair a cheopairis an bunao ó tús aimpire ní féidir leir an náiriún rin an duibh-éimeadánait a freaccaint.

ceannus na tire.

Tuitsear bhus agus fírinne na caminte atá páirtíte éadar do éirí beag o'Éireannais, agus 'ré fáid a páirtíte an uair seo an éirí beag rin fén a bheit failiúchead i n-oblair na Saeóilge. Tá tád utóinian tád utóip ar an gcomhairle fén agamh acé tá an Déapla éo tréan iní an tád utóinian rin o'Éireann agus tá mba faoi mórra Sall tóinn pór. Cé aige a mberó ceannur ran típ seo? Ni móí tóinn an éairi rin a péitíteac. Ir as lucht na Saeóilge ír cibí ceannur a bheit. Tá cothrom dulise tóib acé a baint amach. Ir dual tóib an ceannur muna leighe riad gáé an dual tóib ar ceal le failiúche agus le leirge. Tá a ngospaoth tá déanamh ar an teallaí ac lucht an Déapla agus iad toimeallaíteann roimh Saeóilgeon. Níl coramblaíte Séilligte oíche agus muna utóipítear go bun láithreach iad ír asca a bhearr ceannur go bpóinn bhráta.

ceann cromta γ bearla buacaic.

Tá ceann chomh ag an nGaeódeal agus
ceann i n-áitíte ag an nGall-Gaeódeal. Tá
an teanga Gaeilge ma rort in an
Scomháil agus ar fáilté na himreanta píom
agus tá an Béarla duacaí ódá rteallaú
éigseann agus agann. Muine gcuimtear cul
ar an rgeál rím agus muine otoruigtear ar
cul a éup ar fearta ní b'eo tár s ná
cuairtis ar lucht Gaeilge ar ball. Tá, a
burde le Dia, or cionn 60,000 Gaeilgeoirí
an taobh reo den tSionann a chinnis a
ngreim ar teangairí a rinne agus a labhar
go fóill i. Tá na Gaeilgeoirí reo san a
bheit truaillige fór ag Hallaúadar agus tá
dáil aca an Gaeilge a éocú agus a uairíliú
agus a áitíú ma teangairí liteartha agus i
a éup ar aip aipí ran áit ar dual dí in an
eaglais agus in an Scomháil agus in an
rgair ionnuig go mbeadh néim dí mar bior
do teangairí Gaeilge aonach.

60,000 հայութեօրի.

Tá 60,000 agaínn agus Saeóilis agaínn ann freo ian láftán, agus a thí ospead eile asair atá cáintheamh do'n Saeóilis. Tá muingín agaínn ar an méid in Saeódeal. Agur ír doisí linn go bhfuil ré ar a scumar ceannur na tíre reo a ghabáil, agur ír doisí linn go mba fearrte an tír uile é. Leanfaró an ceannur an Saeóilis nó an Dheanla. Muna níl aon éagóirí in

ceannur na caír do léig ar fad, agus déiridh
deireadh léici agus le héine na n-áiseáin. Tá an páipéar deas reo, an STOC, mar
gileas copanta agus mar éanáin comhpairic
ag aonair agus tú fáinn é a óráin agus
glórach fearta. Táimio agus iarrathó fad
láthair neartí ar scáraithe do chumainn iontu
go mbreis rí ar ariú scumair luac a rochtair a
lábhairt do na ríomhneoirí Saeilge. Siad
na ríomhneoirí a cónaítear an Saeilge agus
a tugaítheoirí don pobal agus ní féidir
óil éan cinn san iad.

£200 remain.

Níos tuigeadh pingsinn ariamh ó éagairtóirí an pháipéir reo ar fion a fhaotair, agur mǎ níoscaidh pingsinn le ghríbhneoirí de luach ríomhba AN STUIC, is ar eisín é. Tuigeadh a chuid féin doon phionnadhóir, acád ná tuigeadh ní ar pingseáda an pháipéir a taimis an t-airgead, acád ar rocasí ar gcealadh. Tá ré comhairle aonair agaínn go ñfhlír ruair le £200 de consnamh i n-ágairí na blianna maetanaí leis AN STOC a chotú agur a coinneál slán o'flacáis, agur tá tuairim agaínn go ñfhlír an oipead Haeðeal i n-Eirinn agur a bhearrfar an meadú rin duinn. Tá rium maiti fáigte céana féin agaínn, agur b'éid rúil agaínn go scuiríodh ar léigtheoirí coprón, nó deirí gilling ná punt an duine éagaínn le haigairí na blianna reo, 1926. Seoltar an t-airgead go dtí an Dáimhreoirí Coláirte na h-Iolraioile, Saillim.

AN STOCK-CISTE.

Connraóth na Saeóilge, Saillim	£25	0
Pádraic Ó Máille, T.O.	2	0
Earpog na Saillime	1	0
An Canónac Váibír	1	0
An Déan Mac Conraoin	1	0
An Canónac Mac an Oifthe	1	0
An tAthair Ó hEiröm, D.O.	1	0
Laoisgeac Ó Deaga, Uisceadóir		
T.O.	1	0
An Dr. Mícheál Ó Máille	1	0
Seán Mac Siolláinn, Uisceateamh		
Vúintce	1	0
Seorán Mac Conroealba	1	0
Liam Ó Concheanann, Uisceadóir	1	0
Mícheál Ó Throisneáin	1	0
Seán Ó Únaistair, T.O.	1	0
Seorán Ó Mongáin, Cáirnna	1	0
Easgairtóir an Tríubáine	1	0
Séamus Mac an Óláir	1	0
Mícheál Ó Flataertais	1	0
An Canónac Míreáil	1	0
An t-Áro-Deácon Oifimioneac		
Seoirse Mac Cormaic, M.A.		
Cuill Maonie	1	0
Aine Órcánaí, M.A., Baile Átha		
Clár	1	0

Mairtin O Fidéallais	1	0	0
p. O Mac Con Faola, Sórt Mór,			
Rop Muc	1	0	0
An Doctúir O Muirí, Saillim ...	1	0	0
Dómhnall Ua Riois Ógáin	1	0	0
An Siúleáil Ua Maolcaéa, T.O.,			
Baile Át Cliat	1	0	0
Tomáir O Conaire, Saillim	1	0	0
Tomáir O Raigheallais, M.A.,			
Saillim	1	0	0
An t-Ollamh Taobh O Dónnacháda,			
Córaíais	1	0	0
Liam O Conneanáin, Aitirnae,			
Tuaim	1	0	0

Níl annaín aé curio den uorta. Cuirfeann an fearaír darrí iarrteáil ra gceád Stoc & Cearnós eile.

AN DÉANAMH ATÁ AR AN DOMÁIN

Nuaír a déarlaír páirt amach ar an bhairise móri nō nuair a fhearrar ré i láthair aéar aéarai pérí, ír doibh leir gur máis móri an domán reo ar a bhuilmuro in ar gcomhurde. Meapann ré fheirín, tá riublád ré fada go leor, go ríofíchead ré iosagair nō bun na rpéipe. Sin i an tuairim a bior as páiprói deaga faoi an déanamh atá ar an domán, agur rin i an báramail a b' i gceád reo agur as ós faoi an gceart gan aimpír i n-allóid.

Aé níl pé ro-déacair a éipicí go mealltar an tráil féin amháin, agur gur déanamh coméadan atá ar an ní a ceapar páirtí a déar comhthiom. Ar an gceád tul fiú, tá fiú as cás gur coramail rgáile duine leir an duine féin (b'férionn ód a déar níor mó níor luigé ná an duine). Ir coramail rgáile capaill le capaill, agur is coramail rgáile an domán leir an domán. Innriú Seann néalt-eolairte ó inninn go dtagann an domán anoir agur aír in a chéanna eroí an grian agur an sealáid, agur go mbíonn rgáile an domán le feiceál annaín ar an ngealaíis nuair a bior iarrthóra na sealairse ann. Agur ór juto é go mbíonn an rgáile rin i gcomhurde chumh, carife ré gur ball coméadan an domán.

Nuaír a feicear tú long roipí tú agur leár a' déanamh ar an áit a bhuil tú (abair coir fárrige ní férionn leat a cabair faoi deara otorac aé darrí an éamain). Mar gheall ar an gcuairte atá i níomhála an domán ní tig leat cabail na luinge feiceál, cé gur toimeamla i ná an éamain. De réir a céile feicear tú tuille den luinge agur faoi deireadh éairí tall i férionn leat an long uile a cabairt in éamain. Tá mba cláir comhthiom an domán reo, mar píleasú trácht, v'feiceáil an long ar fad i n-éimeád, ní v'feiceáil cabail na luinge ar dtúir, mar is toimeamla i ná an éamain.

Má tá tú ullmhusgté i n-a comhair tig leat an baile fágáil lá ar bith, a dul éart timéall ar an domán, agur a teaict abairle aír gur capaí ná iomróid éart in do chéanna; agur ní férionn juto den tróipí rin a déanamh aé ar ball chumh. Ir iomána ríata máirnealaé a éamair aír iomráin marí reo, agur éiní a dtúspair i n-iúl dúninn gur déanamh liathróide ná míle atá ar an domán.

Fuaíl feair i Sarana aon uairi amháin tráthairde a b' comháit, agur fáit ré fiú i n-áit pérí comhthiom iad, an t-aéar céadta ó n-a céile. Ar bhealach níodh tráthairde (nó ciarráðarán) factar do go raibh darrí an mharé láir níor aonfhor ná darrí an t-áthairde eile. "Athairteáil" na chumh is ciontaí leir reo.

Ar an bhairise ná ar leána i n-áit náic mbíonn aon éeo ra "rolur" oíráinn bionn fógar na rpéipe i gcomhurde marí bhealárt ríuas ann, agur ód aírde ód dtéigseamh i fáil aírde i mó an ríuas. Ní baineann na coramlaicta reo ac le ball chumh.

Seo marí ríomh Saeréil na céadta bliadán ó fóm faoi an déanamh atá ar an domán:

"Ir aigéainteáil denim domheallta do

déarlaíodh chumh na talman, na ríota a déar go riublád ríteacáil ar fud aíste na talman. Oír dá mbeadh an talman inna cláir comhthiom, san athairteáil ann, mar dhuibhírt na h-ainneolair, do déanfaró an feairteáin tig ar na néaltaibh, ó dtigír na ríota aon loch móri fárrigeamail comhparáde ar aghaird na talman, agur ní mífearó ó aít go h-áit marí do grian anoir. Ór juto go mífear agur náic bheanann i n-aon ionad tuigtear go denim go bhuil chumh agur athairteáil ra talman.

"Aigéainteáil eile vo déarlaíodh an ní céadta, tá ngluanteáil ó láthair an domán go fárrige ó Tuaird do foillreocárdhe ónuit annaín néalta náic bheaca tú amair agur tú i láthair an domán, agur do folócarde optaibh de na néalta teap do éonair agur tú i láthair an domán. Marí jin tá nídeantá an riublád céadta ó déar do foillreocárdhe ónuit néalta náic bheacair don taobh tuaird ná i láthair an domán agur do folócarde optaibh na néalta do éonair in i n-íomhaoibh jin. Is denim gurad i athairteáil na talman as eirítear tig t'éir annaír tráthairde fóillrigear ónuit na néalta bior níomhat agur a ceilear optaibh na néalta bior tig t'éir."

Tá a bheag ná móri de chéadta le fánaró ar taobh eisinti ra leána in comhphume ar bith, agur tig leat é jin a éiputú i n-aéad aéar ar bith a bhuil abhair a' rmisead tráth. Déarlaí ar mífear na haibhne, agur tá ré comhchúin, b'férionn, ír go gceapfa i dtúir báire náic bhuil ré a' rmisead éor ar bith, aé catá iarrteáil giotá deag do páipréap gan mífear, agur feicear tú go n-imheocárdhe ré le fánaró an tráth gur móran moille. Bionn ar innealtóisí allúntar a déanamh i gcomhair an éadair-té-fánaró reo nuair a bior riad a' déanamh láir ná cineál.

MAR TOMAISEADH AN DOMÁIN.

Ní déacair reilbhéarsa éart timéall ar le ráibhái ó domán. Tá fiú as lucht eolurdeach go bhuil tráth éadair in rearbha cém in gach ceapcall. Tomaireáil aon déim amháin ar grianamh agur minneáil an fad jin iolraí faoi 360. Ar an mbealaí reo físeadó amach go bhuil timéallairde an domán ruair agur anuas le 24,800 mile; tóigfeadó ré traen a bhealó ag imteact deiré mile físeadó ra n-uaír, tóigfeadó ré op chionn mífear uippe a dul éart timéall an domán. B'férionn gur ceart a éiní fiú annaír náic míle fóilbhe an domán, aírde líne díopead a tarrainngeocárdhe tráth an gceann ó mul go mul bhealó ré tuairim 7,899 mile, aé líne díopead tráth láthair an domán ón iarrtháil go dtí an t-oírpéair ní bhealó ré ac 7,925 mile ná marí jin.

Déarlaíodh feair leat, "marí ball chumh an domán, marí denim tú, náic móri an t-iongáid náic deniteann na daomhne ó?" Tá níearún náidé leir: tá rpíseacáil ann ar a dtugtar gluaireáil un meádomh a comhisear daomhne ar a mbonnaidé cír moite den haistí a mbíonn bheanóna ra gcoifíseán aí. An uairí jin fén ní deniteann duine den chumh. Má eadair eile, marí ball chumh an gceann an domán reo éart aír a acartóir, ní hé amháin go gceann an domán reo éart aír a acartóir fén, aé déanamh ré iompoltaí éart timéall ar an ngíréim i n-éadan na bliadána. Tuairim 365 lá a tóigfeadó ré aír an t-iompoltaí jin a déanamh, agur bionn ré a' gluaireáil 19 mile ra recundo.

TIR-Ó-D-LÓC.

TUSAIÚ BÚR SCUITO ÁRAÍLÁIS DO'N

CUMANN GAEDHEALAIC IS FEARR
AN CUMANN IBÉRNAÍC INSIÚRLÁLA
TEO.

1 n-AIGHAIRD TÓITEADH AGUS COITCINNE.
PRIMÓT-OIFÍS—48 & 49 SRÁID AN DÓMA,

AT CLIAT.

NÁ POLASAITE IS IOMLÁINE LE
FÁSÁIL.

TAE, PIONTA, BIOTÁILTE, CUILE SÓRT AR
FEABHAR.

MICÉAIL BREATHNAÍC,
AN CEARNOG, I n-SAILLIM.

neití

Bi mé oróche pá Féil' Óigíse
Ag tóiríamh tisóip ari a' Mullac Mór,
Ir ann óeapc me aorleann a' dtus me gnaoi
Tuit (túi)
Marí bi rí aorlomh dear áluinn ós.

'Si go cinnte a mairiúis m'intinn,
Agur leasá na bfiann deamán a leigfócaú
mí,
Agur tá mo époide-ra ma mille píoraí
Marí bfiásá me vioean ma brollac bán.

Maire, a Neití a rtóipín, if do Shuarid mar
na píoraí,
Ir do béalín ba míne & ba óeipe bí i gceann,
Do cum marí a' píota if do mearaíca míne,
Agur 'riat do rá láimh ba mían liom benc
tarún anall.

Níor bfiada liom an oróche a bhinn leat
rinte,
Agur a muipe óilip nac épíard é an cár,
Mé go riomhurde i ngírád le cailín bán
dear,
Ir mo époide rá láid liom nac bfiul aon
mait dom ann.

Ní ari énuic ná' míneac a bñor' mo mían-
ra
Aé ari taltas míne a bfiul a' mear a' fár
Ir so laethann na cuaca ann i n-aigír na
míora
Tá eisíneádt maoil ann agur coimse bán.

'Sé fát mo bhuadairca nac bfiásaim ceato
ruairíeir
Coir na gcoillete uaiheac reo a bfiul mo
shrád,
Tá mil ari luacáin agur tá im ari uaectar
Agur i dtúr an fuaéta a bñor na ba rá dtál.

Níl fneacáta aotuairí ann níl feartáinn
fuair ann
Tá calaó if euan ann ag luing if ag báid
Tá cuile foirt buriú ann ó tuairí na Cnuáise
Don té a pacád cùn fuaim le na mhuinín
bán.

Seán-fear a tóigeacá cùpla míle taobh
tiafotua de Ó'l Ó'n Riois a' dtus an t-amhláin
reo dom.

TOMÁS MAC EOCAIRÓ.

leabhair

Tá tosa agur roga na leabhar if fearr riop
Saeóilis agur Déarla-le fágáil ó

máire ní Roisallaig,

87, Sáraí Uac. na Dhuibhse,

1 mbaille éata cliat.
Fág liorta eaiti.

SÍOLTA AR FEAIRAS,
Agur sac a' dtéartuiseann ón bfeilméara
Le fágáil ó
MAC OSSAIR,
1 mbarr an calta, 1 nísaillim.

TEAC' NA holla

SRÁID NA SIOPAÍ,

1 nísaillim.

Curois le déantúr na | Cultaí ó 70/
hímeann & ráibhl airgead. | so dtí 130/-

An "Lucania,"

Már mait leat ROTAR mait a minnead
náimhinn ríomh éuis
Domhnall ua Duacalla
imníus nuadat.

DÉANAMH AN DOMAÍN

(Ari leanamaint).

Na haistríse a bñor ari sionnaíct na
pléibh teimeadó i mba na réite cloch-eolair,
if féidir iad a míniú má bñ do sagáin fórrac
de plaoirs an domán ari riubal rsaitte
agur do sagáin mall píoraí ari riubal
míni rsaitte eile. De réipí marí bñor an
domán ag dul ann tuiteann an plaoirs rior
so rocair. Aír fead tamall tis léiri i fém
a déanamh feileamhnaíc don comh-úlúctú
írtis agur bionn na pléibh teimeadó 'na
scónainne. Aé tagann an t-am nuair bñor
an plaoirs mis-cumta neamh-fearmaíc agur
fá déireadh Seibeann an domán a fearmaíc
ari de bárr do sagáin móri ari a uaectar.
Le linn na mbogáin rin bhperteap an plaoirs
anphreá agur anphriú agur tuiteann coda
tí rior i mocht if so mbionn teannan an-
trium ari na cappaisgheacá leáistíte tis fuiti.
Teannan ari na cappais leáistíte anfor éiptí na
rgoile agur toruiseann pléibh teimeadó a' bñuictaú so fairsing ari.

Bi am ann agur meartaoi nábh' férdirí
aon ari chroca a tcaéit ari an domán.
Meartaoi supí fionn-réapóirí é agur so
scáitfeadó ré an építifin a coinneál de fion
de bárr a carta ari a acartóir. Aé
amhongsteap anoir nac fionn-réapóirí é aé
so bfiul chut ari leit aige ari nór píomáin
mí-úeanta, píor ag an Mul Tuairí agur níor
sobairí ag an Mul Teap. Ní ceapall so
víopead atá i n-a épior.

Na mis-cumta a tagair ari an bplaoirs,
tá riato an-beag i scompráit le tráfnán an
domán. Tá an domán deaganaí 8,000 míle
tráfná éi n-a láí agur níl aé i o n-12
míle riop bárr an tréibh if ariodh agur
tóm an aigéin if domhne.

Tá na haigéin i mbáirfin a minne tuitim
na talman. Aéairí a tóigeacá anfor ní a
fásaó tuar nuair tuit an talam i na
vitimeall if eaó na móri-tionta.

Dionn fionn fionn-sluaipeacá i bplaoirs an
domán. Dionn cratáid beas míni i
scónainne, coda ag éigise agur coda a'
tuitim. Tá an plaoirs comh-neamh-fearmaíc
if so mbionn reacphán beas ari an Mul
Tuairí agur meartaoi supíb é an fát atá
leir rin ualaé níor truime de fneacáta ní
de báirtis do tuitim ari níl aca ná ari
an Mul eile.

O'liathas an tollam Milne le n-a
feirmhoghaí supí tuit taobh tis na Seapáine
beagán tis éir báirtis truime. Tis an
Ridíne Seoíra Dáibhín pá deara supí tuit
tóm Mara locht le linn lán-mara agur supí
éigis ri aript iap n-imteacá d'úalaé na
taidé. Agur tarbheánta so mbionn
taidé ari an talam fíreirín marí gheall ari
tairbheánta na gheime agur na sealairíse.

O'liathas rin if iontuighe supí ari
deaga ari comha na plaoirse ba rocair leir
an haistríse a támáis ari romsgapadó na
talman agur an virge i mba na réite cloch-
eolair.

Ir ó na cloch-iappairí a gheibtear ran
talam a gheibtear amach cé an éaoi a
n-romsgapadó talam agur virge i ngáid ní.
Tairbheánn riato an pá virge ní ari tis a
leagáid cappaisgheacá sac ní anuas. Cuir
i gceáid má ir leipí so náibh na plannóid
talman céadna agur na hainmíthe céadna
ran Áigíse agur Meiriceá tis le linn
aon ní aítheas agur iad ari earbaird ran
leat-réipí Tuairí if in-mearta uaró rin so
náibh talam tis a' pínead tráfná an Áigéin
Atlantaise Teap ran am rin.

Ní fior dáimh aon dálí deo a heic ari an
domán so dtí an Ré Cambrianaí agur bñ
romsgapadó na talman agur an virge ran
am rin coramail leir an romsgapadó anoir
sé níosí marí a céile ari earbaird. Ní
mór-tis tímáintáid ran ait a bfiul Meiriceá
Tuairí anoir aé bñi an taobh tis de agur
Meiriceacó Teap pá virge. Ní an Eorpaí
ní b'furde riop ná tá rí anoir agur bñi curio
de na hoileán reo pá virge. Ní Meiriceá
Teap pá virge aé amhán oileán an-móri a bñi
ran ait a bfiul an Óigíse anoir.

Bí ceangal riop an Áigíse agur an Eorpaí
agur bñi curio mait de'n Áigíseán fá muir.

Táimic ari ari an domán ón pé rin
so dtí an Ré Shiliúmánaí. O'iméig móri-
cón Meiriceá Tuairí fá muir aé amhán
cúig hoileán móra.

Bí ari ari ba mó ari an domán ran Ré
Ophoibhírianaí. Bí Meiriceá Tuairí bártóe
ari fad aé amhán gob móri talman na láí.
Bí móri-tis ran Áigéan Atlantaí Tuairí.
Sín rí ó cóntha tis Meiriceá tis an Tip
Slair, tis Tip na hOrópe, tis tuairceapt na
hÉireann, tis Alban agur tuairceapt
Sarana agur tis an bPáipage Tuairí so
rpoileant na Seapáinne ói. Sín muneál
talman uaró rin riop ó bñear tráfná na
hÉireann supí ceanglaí é le móri-tis tear i
na páibh an Áigíse, an Áigéan Teap, an
Táigéan Iotaí, tuairceapt na hárthála
agur na hoileán taobh tuairí ói. Dá bñis
rin d'fheadfarde riubal ran pé rin ó
Meiriceá Tuairí tis Cúige Ulaó so dtí an
Áigíseán. Bí deirceapt na hÉireann,
deirceapt Sarana agur an curio ba mó den
Eorpaí fá muir.

Bí móri-tis ag an Mul Tuairí agur Áigéan
ag an Mul Teap agur an curio ba mó de'n
talam ran Leat-réipí Teap, bun of ciorn
leir an gcaoi a bfiul an rgéal anoir.

Bí deirceapt Meiriceá Teap fá virge aé
a tuairceapt 'na talam tis ari comha mala
píobais ari a páibh a muneál a' pínead ó tuairí
supí ceanglaí leir an móri-tis Atlantaí é.

[Bogáin, movement, disturbance (of land).
Ag túl ann, shrinking. Neamh-fearmaíc,
unstable. Spéapóirí, a spheroid. Sniomhán,
a boys top. Tráfnán, diameter. Muir
nlocht, the English Channel. Tomsgapadó,
distribution. Cloch-iappairí, a fossil. Leat-
réipí, a hemisphere.]

(Leanfar do reo).

SEASAN p. mac Énri.

AN SGOIL EITRI MEADÓNAÍC
(ÁRU-SRÁD).

AN TEANSA SAEONNSE—CEISTEANNA.

1. Cén uair a deirtear
(a). So mbeilimíto deo ari an am reo
aíor.
(b). So leige Via rlán a mactairneac
agur dean a nomhne.
(c). A conac' rin opt!
2. Minis i n-áedéilis na focla reo—
earláinte, galra, maorðeam, voile-
allac.
3. Céadó fá deara réarúipí na blátháin?
4. Sgíobh geapá-cuntar fadí félí na
blátháin.
5. Tabairn tuairfhsáil fadí an sculair
éadairse atá opt.
6. Déan cup-ríor aitgioppac ari éanlair
na hÉireann.
7. Sgíobh airté fadí céann amhán de na
háibhain reo:
(a). An Saeðealtaí.
(b). Craobhgraoileacán.
(c). Córcaí Taipil agur toméirí i
nÉirinn.
(d). An baint a bñi ag Éirinn le Crioche
Leata ó amhrí Ódóraic Naomha
so dtí an dómád aorí deas.
(e). Tuairí i n-eiteallán.

(Leanfar do).

TÍR-Ó-D-LÓC.

Ó CUIMÍN & Ó BREANAIÉ,

IS SRÁID NA SIOPAÍ,

1 nísaillim.

AN TEAC' IR REAMH LE HAÍSÍD BAC
RÓNT

AN TEAC' IR FEARR LE HAÍSÍD BAC RÓNT
TRÓRSÁIN & DÉANTÚR IAPPAIN.

Datanna, síolta, páipeán balla, &c.

Bean an Fír Ruairí

(Leagan ar Tír-Amharach).

Ir tár riad oá ríad gupi tú ráilín rocaip na mbrogs,
Ir tár riad oá ríad gupi tú déilín milip na bpógs,
Ir tár riad oá ríad, a mísle gupád, go dtúis tú dom cul,
Ir u' amhaoimhneacha fáil mo gupád-ra Bean an Fír Ruairí.

Ir tabhair leitir dom ruspóibhí ríor ra mbdale cíor cuam,
So bfuil na voltaí aí mo chaoíbh ínna milté glar ar rím ruar,
D'éigheó' mo chroiúde marí d'éigheó' an eala
aí a' gcuain.
Oá bfaiginn ceathair rurúe ríor ín comhpháid caomh le Bean an Fír Ruairí.

Ir ná leig cíura an bpríste aí do mhaoi fad
ír mairfeart cíu deo,
Nó ní bérí ann aírt ná éorúde ací tróto
agur gile.

Tíseádt an lae raoisí ní bfuilge tú bfaomhán
fuighe le n-ól,
Ac gád omád annre, a lú, tabhair fhaod
abairt agur móin.

Ir tár Uigígo agur na páirtí a' Sáintais ír
a ruspóibhí i n-a thiaró
A' feiceamh aí na trácaí ó Máirt go dtí
maior Día Luain.
Nil fatais in mo gupád, rtáicín agam ná
cruac
Ir ré mo éneac ériúróde marí d'fágairbh míre
an Fír Ruairí.

Círt cíura a Uigígo go Féil Uigíde agur
sheoibh tú duair
So nioslamhúr an cíor ír go n-focamhúr an
t-airgead ruar
Dériú agann ba agur caoinis ríor faoi bun
an Chnuic Ruairí,
Dériú an Fír Ruairí i scill Uigíde rinte
agur leac aí a ruspóis.

m. BREATHNAÍC a' D'AITHEIR,
S. O MOCHÁIN ruspóibh ríor uair.

AMHÁCHT NA NAMHÁCHT.

A amhrácht na n-amhrácht teanam agur tríall,
Seo bárrí mo oá láimh túit, ír ná fulaing
mí i bpian,
Deirí mo muintir liom go gnámfainn an
fáigheas i do thiaró,
Ir tuig cíura bárrí aí mná deara Baile Loche
Riach.

Ir tóig mo bheannaíta go Connacht, má
téigeanntu do'n Fír Mór,
Ir aithír do mo vailintín go bfuil míre
faoi bhrón
An t-ionad coimhne a b' eadairunní aí Shliabh
Bán na nUllan
Agur ri an tSionainn úd a éinnis mé, b'í
lán go dtí an bhuac.

Ir bun an giotcais a bhearrfainn túit agur
bárrí bog an fhaois,
Deo é den mhríse a b'íor ra bporstaí i
mbártótear ann a' lion,
Nárrí ba thíosbáil tinnír ací mísle aputinn trí
láit do chroiúde,
A bodaísc tuatais ír gupi díultais tú do oá
b'íol de mnaoi.

Micéál Breatnach aí Baile Cairí a
D'AITHEIR dom an píora amhráin reo.

S. O MOCHÁIN.

Níl aon triopá aír n' cíngí a bfuil nífor mór
eappairde Saeðealac i fágair ann ná as

A. MOON, TEGRANTA,
A b'íolair cultaí fíor, hata, ban & gád aon
tróit éadaísc feilear D'FEAR, bean, ná
páirde.

FÍORSHONTA EGHLINTON, i nGallúinn.

BRIC NA FAIRPISE

1. AN LIABÁN SHÉIME.

Sun-fish (Orthagoriscus mola). An Liabán Shéime, Na Liabáin Shéime. Bionn na Liabáin Shéime an-fairpíng aí an Scórtach tráig reo ra pámpair. I n-aimpír bpréas éin, bionn riad a' déanamh borts-le-géim aí bárrí na linne do-comhphigthe. Ir corrúil le reolta beaga bárd a éirí eiteacaí nuair a b'íor riad a phuigheas ruar aige. Bionn méar móir ann, timéall le reacáit ná oíche de chroíse aí fad, & ruar & anuair le oíche scéúeo meadócam. Ir luachmhar an bpréac é mar gheall aí an ola a baintear aí a éirí aobá. Ir fiú go leor i.

Inp an tréan-aimpír, an-fáda riad, b'íor na Liabáin oá marbhú aí an Scórtach reo. Slechteoga móra b'íor aíg na margairí, bárd pé ná reacáit de tonná. I mí na Bealtaine a téigeadh riad éin fairpíse nuair a b'íor aimpír fíorpha bpréas ann.

Bionn cumhne móir de céadla láirí & pleas aí a céann inp gáé bárd. Bionn ceasí deas aí an scéann eile den céadla, ní aí a céann baileac aí & bpróiseagácht cupla feáda oá. Beadh ainn an iarsaire aí an scéasí & aí an tréag.

Téigeadh na bárd an-fáda riad, riapnúear ó Órlaith Móir. B'íor an Deanna Beola cupa (.i. fá tuinn), ní b'íor i nádramh Móir aí mar b'íor fearrfaoi túníne aí bárrí na mara móire amháin amhrí inp an áitír comhcheasach.

Nuair a capaí Liabán le bárd b'í cailíochto le é marbhú. Tá giotaí bárd aí a órúim & nuair a leagair an tréag aí an níosdán rím b'íor pé oá b'íor fáidhán fém anfhor ma haighairí marí b'íor fórt dingleir ná tocar ann.

Nuair a círtí an tréag trí b'íor veir eicín uirtí go n-orslocháu rí irtí ann. Amhrí inmícheadóré le b'íle & a' tapraingte leir an céadla. B'íor copi den céadla fáigheas go dantgean docht aí an muláth, & fíor 'na fíorain aí an teile toraísc & tuig séap aige 'na láimh leir an scéadla a ghearrfaoi. Oá mbeadh i ndán 'r go mbeadh an Liabán a' tabhairt an bárd ro-fáda marí ní b'íor am a rgaolte nuair a b'íor an reobh caritte, b'íor pé ro-théigeanach & b'íor an bárd i mbogál a bártó.

Oá ngeaprtasí an céadla fém b'íor reaní aí fíor an bárd aí an Liabán a fágair ó b'í a ann aí an tréag & aí an scéasí pé & b'íle aí a dtiocfaidh ré i dtír, mar ó círpíofa an tréag ann b'íor a éirí folá a teacáit 'na céairí tréana go mbeadh a neart fóighe & amhrí b'íor ré aíg imteacáit le ríut & sáot, & b'ífíor go scatáitíde iúteacáit aí cladaísc gáibhá fiaotháine ná aí a chraigeannáin ní aí deiríeadh tráig tall.

Ir minic a éuala mí na rean-mhaoim aír: bárd aí b'íle a marbhócaidh trí cinn aí aí go mbeadh a réarúidh déanta aíci an b'íliúdán rím, marí b'í aírgéad móir le fágair aí a gcuirc ola. Ir poiléirí ón b'ílreádeach fém go ríabhréid Ráistír fan amhrán rím "Connæde Muigheo" 'tán' Liabán a' tríall ann ón b'ílreádeach móir.' Ir corrúil go mb'íor fáilte pojme aíg na margairí cíor cuam. B'íor móir an "t-ionadán rím, marí b'í é & eorna nua," é le teacáit amhrí i n-aicé an iarsaire le cabair & le congnáin a tabhairt do na Saeðeal. Nach minic ó fom a tagair cabair amhrí aír órúim na b'íona? Sáot, ó fíoróit Saeðeal tá i n-imigcénim le fóimhointe a tabhairt oá scáiríof atá a' rthacair leir an faoisgal, i los pléibe ná aír órúac cladaísc.

II. TURBART.

Turbot (Rhombus maximus). An Turbarto, Na Turbarto. Déanamh leatán atá oíche aír ná leatá. Ir minic a tóigtear le rílérié & i n-aicé an círtach reo, ací tóigeannta na bárd móra iarsair aír órúim aír ruspóibh an ghráinníll go leor aí. Círpíofa a b'ílreádeach go Sarana úp le b'íol aír na margairí & níl móirán bpréac aír margairí éirí

ír mó a mbionn tóirí aír & ír daonra ná é. Bionn pé oá éclóid go leic go dtí oá éclóid meadócam. Aír éigis eile a bheatasgear ré é fém, aír nór ruspóibh gáimí, rípharai, rólánná & leatádai beaga.

Níl móirán bpréac aír bpráipíng aír mó a mbionn eoírái inntí ná inp an curbaro buineann (an eoípharach). Deirítarí go mbionn ruar le teic milliún uibheach aici i n-aimpír fíolpair aí fíorar ó Áibheán go mi Meadóin an tSampharó.

Ní b'íearna filír na hoscáin aír tóig aír deasg fíor aír an iarsg-blápta rím. Náic minic a b'íor an tuibharo iarsair aí gceart aí. Agur ní hiongnád móir go ríabhréid, marí bpréac aír aíronóraíse ná é ir deacair a fágair aí gceart aí gímníneall na mara móire.

III. AN BOLLAMÁN.

Horse Mackerel (Caranx trachurus). An Bollamán, na Bollamáin. Déanamh amán atá aír an mbollamán & aír an Ronná, beagnac, aír go b'íor go leor lannácaid aír an mbollamán & curio aí 'na reagair aír a b'íor.

Táigír riad aí an Scórtach reo ra pámpair trí na Ronnáis & tóigtear go leor aí 'na lontach ionnaid & t'íosáin i ndeiríeadh an trámpair & i dtír an fóisíair. Sailltear euro móir aí le haighairí an gheimhridh, & ír deir & ír maic an t-iarsg iao, ní ná gairid. Bionn go leor eoírái ionntu & fíolbhuíseann riad ó illi Meadóin an tSampharó go tóig Lughnasa.

Bionn rúili an-mhóra ionntu, & ír minic deirítarí le dhuine a mbeadh rúili móra ann, "a rúili bollamán."

IV. AN CEANNRUADÓIN.

Blennies. (Blenidae). An Ceannruadóin. Na Ceannruadóin. Tá go leor cineálacha de na Ceannruadóin ann & tár riad an-choiteannta le feiceáil inp na locáin & na scílaidí móir-timcheall na háití-reo.

Ir bpréac an-clarach & clípte é. Ir minic aíriamh & b'í meí oá n-íarsair nuair a b'íin a' dul aír fíor. Amantá círpíofa ré a leiceann faoi & b'íanád ré a leat-púil aí fíoráine aír mo baoite leir an leat-púil eile, aí déanamh amád náic ríabhréid aír b'íle ann. Ací oá dtagair gáibhán ná mara-cáit ná aon bpréac aír b'íle eile marí rím (ír minic go dtagair) i ngeair ná i ngeairbhi ríon baoite b'íor ré ma ríac. Tagair colg & b'íle aír an scéannruadóin, & leatáir leat-púil aí leat-púil aí leití vúinte aíge pojme rím, b'íolraíseadh ré an oá púil, m'eadáigéad riad & tagair ríseán ionntu. Deiríeadh ré le n-a béal aí círc muinéil aír an mb'íor b'íle & deiríeadh ré leat go mb'íor deirípi aíg imteacáit aír-rean nuair a b'íor ré gáibhán & fíacra beaga gáibhán a náimh, & go mbeadh ré aíge, fíreirín. Agur nuair a círpíofa an ceannruadóin aíg ite an baoite fém, oá b'íocatá aír órúim & b'íor ré & b'ílraíd ré b'íor ré & b'íor baoite b'íor ré & b'íor. Tagair colg & b'íle aír an scéannruadóin, & leatáir leat-púil aí leat-púil aí leití vúinte aíge pojme rím, b'íolraíseadh ré an oá púil, m'eadáigéad riad & tagair ríseán ionntu. Deiríeadh ré le n-a béal aí círc muinéil aír an mb'íor b'íle & deiríeadh ré leat go mb'íor deirípi aíg imteacáit aír-rean nuair a b'íor ré gáibhán & fíacra beaga gáibhán a náimh, & go mbeadh ré aíge, fíreirín. Agur nuair a círpíofa an ceannruadóin aíg ite an baoite fém, oá b'íocatá aír órúim & b'íor ré & b'ílraíd ré b'íor ré & b'íor baoite b'íor aír b'íle ann. Deiríeadh ré leat go mb'íor deirípi aíg imteacáit aír-rean nuair a b'íor ré gáibhán & fíacra beaga gáibhán a náimh, & go mbeadh ré aíge, fíreirín. Agur nuair a círpíofa an ceannruadóin aíg ite an baoite fém, oá b'íocatá aír órúim & b'íor ré & b'ílraíd ré b'íor ré & b'íor baoite b'íor aír b'íle ann. Tagair colg & b'íle aír an scéannruadóin, & leatáir leat-púil aí leat-púil aí leití vúinte aíge pojme rím, b'íolraíseadh ré an oá púil, m'eadáigéad riad & tagair ríseán ionntu. Deiríeadh ré le n-a béal aí círc muinéil aír an mb'íor b'íle & deiríeadh ré leat go mb'íor deirípi aíg imteacáit aír-rean nuair a b'íor ré gáibhán & fíacra beaga gáibhán a náimh, & go mbeadh ré aíge, fíreirín. Agur nuair a círpíofa an ceannruadóin aíg ite an baoite fém, oá b'íocatá aír órúim & b'íor ré & b'ílraíd ré b'íor ré & b'íor baoite b'íor aír b'íle ann. Tagair colg & b'íle aír an scéannruadóin, & leatáir leat-púil aí leat-púil aí leití vúinte aíge pojme rím, b'íolraíseadh ré an oá púil, m'eadáigéad riad & tagair ríseán ionntu. Deiríeadh ré le n-a béal aí círc muinéil aír an mb'íor b'íle & deiríeadh ré leat go mb'íor deirípi aíg imteacáit aír-rean nuair a b'íor ré gáibhán & fíacra beaga gáibhán a náimh, & go mbeadh ré aíge, fíreirín. Agur nuair a círpíofa an ceannruadóin aíg ite an baoite fém, oá b'íocatá aír órúim & b'íor ré & b'ílraíd ré b'íor ré & b'íor baoite b'íor aír b'íle ann. Tagair colg & b'íle aír an scéannruadóin, & leatáir leat-púil aí leat-púil aí leití vúinte aíge pojme rím, b'íolraíseadh ré an oá púil, m'eadáigéad riad & tagair ríseán ionntu. Deiríeadh ré le n-a béal aí círc muinéil aír an mb'íor b'íle & deiríeadh ré leat go mb'íor deirípi aíg imteacáit aír-rean nuair a b'íor ré gáibhán & fíacra beaga gáibhán a náimh, & go mbeadh ré aíge, fíreirín. Agur nuair a círpíofa an ceannruadóin aíg ite an baoite fém, oá b'íocatá aír órúim & b'íor ré & b'ílraíd ré b'íor ré & b'íor baoite b'íor aír b'íle ann. Tagair colg & b'íle aír an scéannruadóin, & leatáir leat-púil aí leat-púil aí leití vúinte aíge pojme rím, b'íolraíseadh ré an oá púil, m'eadáigéad riad & tagair ríseán ionntu. Deiríeadh ré le n-a béal aí círc muinéil aír an mb'íor b'íle & deiríeadh ré leat go mb'íor deirípi aíg imteacáit aír-rean nuair a b'íor ré gáibhán & fíacra beaga gáibhán a náimh, & go mbeadh ré aíge, fíreirín. Agur nuair a círpíofa an ceannruadóin aíg ite an baoite fém, oá b'íocatá aír órúim & b'íor ré & b'ílraíd ré b'íor ré & b'íor baoite b'íor aír b'íle ann. Tagair colg & b'íle aír an scéannruadóin, & leatáir leat-púil aí leat-púil aí leití vúinte aíge pojme rím, b'íolraíseadh ré an oá púil, m'eadáigéad riad & tagair ríseán ionntu. Deiríeadh ré le n-a béal aí círc muinéil aír an mb'íor b'íle & deiríeadh ré leat go mb'íor deirípi aíg imteacáit aír-rean nuair a b'íor ré gáibhán & fíacra beaga gáibhán a náimh, & go mbeadh ré aíge, fíreirín. Agur nuair a círpíofa an ceannruadóin aíg ite an baoite fém, oá b'íocatá aír órúim & b'íor ré & b'ílraíd ré b'íor ré & b'íor baoite b'íor aír b'íle ann. Tagair colg & b'íle aír an scéannruadóin, & leatáir leat-púil aí leat-púil aí leití vúinte aíge pojme rím, b'íolraíseadh ré an oá púil, m'eadáigéad riad & tagair ríseán ionntu. Deiríeadh ré le n-a béal aí círc muinéil aír an mb'íor b'íle & deiríeadh ré leat go mb'íor deirípi aíg imteacáit aír-rean nuair a b'íor ré gáibhán & fíacra beaga gáibhán a náimh, & go mbeadh ré aíge, fíreirín. Agur nuair a círpíofa an ceannruadóin aíg ite an baoite fém, oá b'íocatá aír órúim & b'íor ré & b'ílraíd ré b'íor ré & b'íor baoite b'íor aír b'íle ann. Tagair colg & b'íle aír an scéannruadóin, & leatáir leat-púil aí leat-púil aí leití vúinte aíge pojme rím, b'íolraíseadh ré an oá púil, m'eadáigéad riad & tagair ríseán ionntu. Deiríeadh ré le n-a béal aí círc muinéil aír an mb'íor b'íle & deiríeadh ré leat go mb'íor deirípi aíg imteacáit aír-rean nuair a b'íor ré gáibhán & fíacra beaga gáibhán a náimh, & go mbeadh ré aíge, fíreirín. Agur nuair a círpíofa an ceannruadóin aíg ite an baoite fém, oá b'íocatá aír órúim & b'íor ré & b'ílraíd ré b'íor ré & b'íor baoite b'íor aír b'íle ann. Tagair colg & b'íle aír an scéannruadóin, & leatáir leat-púil aí leat-púil aí leití vúinte aíge pojme rím, b'íolraíseadh ré an oá púil, m'eadáigéad riad & tagair ríseán ionntu. Deiríeadh ré le n-a béal aí círc muinéil aír an mb'íor b'íle & deiríeadh ré leat go mb'íor deirípi aíg imteacáit aír-rean nuair a b'íor ré gáibhán & fíacra beaga gáibhán a náimh, & go mbeadh ré aíge, fíreirín. Agur nuair a círpíofa an ceannruadóin aíg ite an baoite fém, oá b'íocatá aír órúim & b'íor ré & b'ílraíd ré b'íor ré & b'íor baoite b'íor aír b'íle ann. Tagair colg & b'íle aír an scéannruadóin, & leatáir leat-púil aí leat-púil aí leití vúinte aíge pojme rím, b'íolraíseadh ré an oá púil, m'eadáigéad riad & tagair ríseán ionntu. Deiríeadh ré le n-a béal aí círc muinéil aír an mb'íor b'íle & deiríeadh ré leat go mb'íor deirípi aíg imteacáit aír-rean nuair a b'íor ré gáibhán & fíacra beaga gáibhán a náimh, & go mbeadh ré aíge, fíreirín. Agur nuair a círpíofa an ceannruadóin aíg ite an baoite fém, o

Marí raiú an t-ártúrdeacáit ag baint leis faoi gairdíní ré iarrhaéit faoi neite na h-áille a baint amach. Marí raiú gluiontadair apí a chorpóir faoi go nuacláid a lán dár ríspíobh ré agur dár nochtúig re 'un tarbha' do fubáilci muinntipe Éireann. Marí raiú a ainm féin i n-áitíte dár mholadh ag luict léigte a éuro ríspíobhinni.

Nú curu dár éuro ríspíobhinni. Marí rpheas an tríomh-mumisim a glac ré ar Dia é i n-a litriúdeacáta a baint amach. Marí éocuig an t-ártúrdeacáit a glac re ar Dia é i n-a raiú beartuigte aige. Marí ríspíobh ré a lán nár léigeadó. Marí nochtúig ré a lán fór nár fearaíodh don traol. Marí éupí ré a éuro laeteannna óe gan áití aige apí cíppairí an traoil, agur é ag ríspíobhád agur as ríspíobhád. Marí éupí ré a éuro ordeannta óe, ná bunáití óisib, gan leabhar a thabhairt apí féin, gan néal coirlata a déanamh. Marí beartuig ré rtartha agur brait-rísealda agur ríp-áonta apí éadan a céile a ríspíobhád agur a éupí i dtoll a céile. Marí éupíodh ré na rtartha céadona agur na brait-rísealda céadona agur na ríp-áonta céadona agus tmaill apí léim-mearadóirí le n-a mbraití fágáil fá n-a scup i gcel. Marí éupíodh na léim-mearadóirí céadona bunáití a éuit ríspíobhinni agus tmaill apí air aip, taréir a mbraití a éupí i gceiliú dár faoi páro i nár aontuigeadar le n-a éuro rímaointe, óipí níosír tuigeadar iad. Marí ríspíobh ré dár éeann de ríp-áonta-rísealda le gairid, agur marí éupí ré agus tmaill apí léim-mearadóirí iad, agur marí raiú ré apí feiseamh le tuairí agur le tuairí luict léim-mearadta a dár leabhar, apí a raiú an oipeadu rím príomh aige féin, i láití an huairé.

Aé ba é an t-ácar céadona nof a éupí ré i n-Dia bí éuis blianna eaitte a bí dár rpheasaó i n-a tréigean. Agur ba i an muimisim céadona nof a glac ré ar Dia trácht apí tús ré dár Cliat Dúiblinne amach apí féin fad ó a bí dár éocuig go ríomhurde fór d'aideón a raiú i n-a scuireacaí aip.

Agur bí re ag imteacht apí go mór i n-agair gáca lœ. Bí re dár fúirse ag rímaointe agur ag tmaill a éuro glór-mhanta. Sí go raiú ré fór i mbliat a óige ní raiú ann ac reanóirí maraidí le plámte agur le h-éifeacáit éupí. Níosír é an t-óig-féar céadona a bío, blianna rómhe reo, agur é ag riubhlóid dár féin i mears na scoillte ná apí fudo na mbánta fágúcuairt apí Maoloda, ná a baineadó lán a dár fún apí mochar bhuonglóideacá Sléibhte aille partnaisé fíar ran inéian.

'Seád, ba i an grian céadona a bí ag taicneamh anuar apí Connadair ghrádmair Muisg-éo agur ag roillí anuar apí Maoloda agur ag dealltaró apí na coillte agur apí na bánta agur apí an Róibhla chíúin uairí agur apí mochar Sléibhte aille partnaisé if bí ag meangád imteacáit fíor an fúinneog i Spáid Ecclér a b3 le linn na scelos beirt dár mbualadh i n-áit Cliat Dúiblinne.

Ba gile i an grian de bárr binnip na scelos.

Ba dinne binnip na scelos de bárr taicniú na grian.

Cúis blianna rómhe rím tús óigfeáid t-ácar aghair apí an traol mór le craoibh na caithréime a baint amach.

'Seád, agur gábháil re abaire i n-áit-uair. Tiuibhfaid re aghair apí Maoloda le h-aois-near a baint apí na coillte agur apí na bánta fá scoilte agur apí mochar bhuonglóideacá Sléibhte aille partnaisé ran inéian.

VII.

Agur bí na cluig dár mbualadh apí fudo Connadair ghrádmair Muisg-éo an tráchtóna apí bain pionriar O Maoir Maoloda a ghrád amach i n-áit-uair.

"Cúgar aghair apí an traol mór. Ba mór ba mian liom craoibh na caithréime a baint amach. Agur do éilí oírm. Ní tiuibhfaid aghair apí mo fácta. Agur ba h-uairíneacá a bí mé óe dár binnip na scelos. Agur bérí na cluig dár

mbualadh dóm péim go gairid. . . Dérí." Pionriar O Maoir apí déanamh caimte. A stáip agur a mácaí agur a déinibhriúir, luict a éirteacáta. Eirean i n-a fúrde tálli eoir na fúinneog é n-a bheicead é an grian trácht mbéadó rí apí déanamh apí níosáct a coirlata tarbha coillte agur tarbha pléibhte ran inéian.

"Aé, bísodh do t-ácar dár éupí i n-Dia agus go fóilleac deas. . . Bísodh do muimisim dár glacadh apí Dia agus go deo, a pionriar."

Máire Ni Maoir apí déanamh caimte agur na deóra le n-a raiú.

"Agur a bürde le Dia go mbéidí mo t-ácar dár éupí i n-Dia agam go ríomhurde. . . Agur a bürde le Dia go mbéidí mo muimisim dár glacadh apí agam go deo. . . Aé if láirge iad an t-ácar agur an muimisim 'ná an colann, agur ba largé an colann 'ná an iarrhaéit a tugar. . ."

VIII.

Máirín fáigheád. An grian n-áitíte apí rpéarca an Dúinamh Toir. Na leóiní agur iad ag cogáin agus aniar. Mochar bhuonglóideac pléibhte aille partnaisé. . .

Ba glaire iad na bánta. Ba ciúine i an Róibhla 'ná trácht apí bérí rómhe rím. Agur bí na cluig dár mbualadh apí fudo an láití trácht raiú pionriar O Maoir i n-a fúrde, taobh amuic óe tóisúr a tíse chíúin buiríseamh bairí faoi taicneamh na grianne, agur é ag léigeadó ríseala tarbha rísealda. Máire n-a rearbam le n-airí agur gásas leí capa anall um a muineál. . .

"Ir móir if mian linn a éupí i gceill duit go bfuil glacta agáin leis an dár brait-ríseal a éupí agus tmaill orainn tá leit-bliain eaitte. Nil ríspíoneoirí apí marach go dtí é. Tiubhramuro gáé a n-éileoche tá apí do éuro ríomhurde. . ."

"Comhluet Náiríonta um fóillreóimeacáit."

Dó fíleannuig an ríseala apí a láim. Do díngre re a céann i dtíreod na grianne. . . 1 dtíreod na bhláitear, b'héirí. . . Cuala ré dinnear na scelos, agur cogáin agus na leóiní, agur ornáigil na scoillte. Agur cuala ra gáire aghair Máire. . .

Agur clóirí píre de binnip na scelos agur cogáin agus na leóiní agur ornáigil na scoillte agur gáire aghair Máire go ríomhurde. . .

Óipí éuairí pionriar O Maoir abaire, agur cluig na marone ríomhurde dár mbualadh.

A Chrioc Seo.

Leon O Cinnéide.

AN ROIINN OIDEACHAIS.

IONAID D'OIDI ! SCOILEANNAIBH SOMPLACHA

Is gearr go mbeifear ag toghadh oidi i geomhair na n-ionad so luaidhthe thios i Scoileannaibh Somplacha:

(1) Ionad do Mhaighistreas Conganta i Scoil Shomplaigh Ghlasnaidhín, Baile Atha Cliath.

(2) Ionad do Mhaighistreas Conganta i Scoil Shomplaigh na gealíni i gCorcaigh.

Is feidir le lucht iarratais firmeacha d'fhaghail ach scriobhadh chun an Runaidhe, Oifig an Oideachais Naisiunta, Sraid Mhaolbhhrighde, Baile Atha Cliath.

Caithfear na firmeacha do lionadh agus do chasadh chun na hOifige seo i dtreo agus go mbeidh siad istigh roimh an Satharn, 6adh Feabhra, 1926.

Deineadh na h-iarrathoiri aireamh ar aon teastasai speisialta ata aca, go mor-mhor ins an nGaedhilg.

Oifig an Oideachais Naisiunta, Sraid Mhaolbhhrighde, Baile Atha Cliath, 22adh Eanair, 1926.

53/H2203 W.H.C.

eadaí ar feabas.

má's mian leat earráide foanta fágáil ar a luac téirisí so teac : : : :
máirtín uí bhraonam,
SRÁID NA SIOPAÍ,
1 n-áillim.

CUMANN URRUDAIS CATRAC BAILE ÁTA CLÍAT.

4 SRÁID UACTARAC uí CONAILL,
1 mbaille ÁTA CLÍAT.

Comh daingean le Caireal na Rioch, Comh Saordealach le Teamhair na dtíreod Comh teann le aon pléid inír an ghréid Cumann Urrudair Catrac Át' Clíat. Connisnír i n-éirimí an t-áigéad, Bíodh ag Seán buirde mar a bhearr, Agur bérí an t-ád opainí fearta, Aé ciatl a bérí agamh aphaon.

NÁ DÉAN FAILLÍSÉ SA SCÚIS.

CUMANN URRADAIS.

MUINTIR NA HÉIREANN

Tá an teacht-íteacá anoir of cionn £25,000.

Tá t-éamhais tarbha aca d'úrrudair fágáil agur d'úrrudair-realaíodh.

Tá Fíorionair uata.

ÁRÓ OIFÍS:

16 CEARNOSÍ PARNAÍL,
ÁT CLÍAT.

AN HALLA LEISÍS.

Spáid Seata Liam & Spáid Domhníc,
na Sáillim.

Sac leigear ap feabas & ap gloan. SEÁN O FAOLÁIN, L.P.S.I., Poicípe

COLÁISDE NA HIOLSSOILE,

Sáillim.

Cráobh de 10/-goil na hÉireann.

Árto-oidéacáar le fágáil inír ap na 1 ol-dántai, iorúr ceangáda, ealaíodh, trácht & ceannaisgeacht, ealaíodh an leisir, reilbhéaracht, & innealltóipeacht.

Téarmas Seapára ap leit fa comairi oíofis gsoile. Le gáé uile usdáir a fágáil ríspíofar ag

STOMHA AN MHAOLÍDÍS & N-ÁILLIM
BROSA GAEDEALACA.

SAC RUÍD AR FEABAS.

RÉÍD ANOIS.

SPLEÓDAR MUIGEÓ.

DARA CUR AMAC, MÉADUÍSTE.
PEADAR O MEARÁIN, O.S., TO RPFOB.
SÓ-LÉIGE; COP-CÉAMHTEAC; SREANNMÁIR.
Cainne na nuaione bun agur bárr óe.

To rpfoibh An t-ácar Á. Ua Ciapáin fadán scéadóir Cúir Amac—"Ir leadair deargleoiríte é reo do réíi rnóid agur cloch agur ríar camte. 'Sé an leadairán ipfeasach é a léigear le rium mairt amháin.'"

Le fágáil o MESSRS. FLANNERY & CO.
Dealaíc a' Doirín.
1/6 a luac.

Printed for the Publishers
At the "Connacht Tribune" Printing Works,
Market Street, Galway.